

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie powiększenia i pokrycia nowym dachem gmachu szpitalu powszechnego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Gmach popijarski, w którym mieści się szpital powszechny Lwowski, został nabyty w r. 1839. od funduszu stypendyjnego Głowińskiego na rzecz trzech zakładów, właściwego szpitalu (oddziału chorych), zakładu położnic i zakładu obłąkanych.

Oddział chorych spłacił przypadającą na niego część ceny szacunkowej, zaś zakłady położnic i obłąkanych winne są dotąd funduszowi stypendijnemu, pierwszy kwotę 7 040 złr. 30 ct. w. a. a drugi 28 161 złr. w. a.

Ponieważ zakład położnic posiada, jak dowodzi dołączony wykaz, w papierach publicznych kapitał 1.881 złr. 46 ct. imiennej wartości a zakład obłąkanych 8 615 złr. 46 ct. przeto wypada, zdaniem naszym, użyć tych kapitałów na spłacenie części ciężącego na hipotece długu, dla ułatwienia zaciągnięcia pożyczki, której potrzeba wynika z następujących powodów.

Dach na całym budynku znajduje się w bardzo złym stanie i musi być pokryty materiałem ogniotrwałym. Gdy zaś jego konstrukcja jest nieodpowiedna, a wiązanie w niektórych częściach nadpsute, przeto, zgodnie z planem w r. 1865. przez oddział techniczny c. k. Namiestnictwa przygotowanym, należy całe wiązanie zmieść i pokryć je blachą.

Koszt nowego dachu wyrachowany został na kwotę 25.766 złr. 70. ct. z której część jakąś będzie można oszczędzić przez użycie drzewa z starego wiązania, o ile się przydatnem okaże, lub odzyskać przez sprzedaż starego materiału. Tej oszczędności jako nie dającej się nawet w przybliżeniu naprzód obliczyć, nie można wszelako brać w rachunek.

Z kwestyą zmiany dachu wiąże się kwestya podniesienia drugiego piętra, które jako zbyt niskie, mniej jest na użytek szpitalny przydatne. Zmiana ta jest z tego jeszcze powodu na teraz wskazana, iż belki sufitowe drugiego piętra są spruchniałe i muszą być zastąpione nowymi, a zatem chodzić będzie tylko o niewielkie podniesienie murów, co za sobą znacznego wydatku nie pociągnie, a przysporzy powietrza w salach i pozwoli pomieścić w nich większą ilość chorych. Zaciągnięcie nowych belek, danie nowych sufitów i podniesienie murów, kosztowałoby według obliczenia 22.416 złr. 85 ct.

Za jedną drogą należy też przedsięwziąć ogólną restaurację murów i facyat, które zostają w stanie zupełnego zaniedbania. Od czasu bowiem jak postanowiono dach zmienić, robiono tylko naprawy pomniejszych, naglące, w przekonaniu iż przy robocie około dachu, mury zostaną uszkodzone i że dopiero potem wypadnie je odnowić zupełnie. Koszt reperacji tych obliczyć się dziś nie da, pochłania jednak z pewnością znaczną kwotę, zwłaszcza iż potrzeba zarazem urządzić choćby najprostszą wentylację sal, dać po części nowe okna i t. p.

Pomimo że wkrótce obłąkani przeniesieni zostaną do budującego się zakładu na Kulparkowie, gmach szpitalny nie będzie jednak dostateczny na pomieszczenie wszystkich chorych, których ilość ciągle wzrasta; sale zajęte przez

oblakanych pomieszczą bowiem około 200 chorych, podczas gdy w najętych filiach może ich się pomieścić do 400, a i tak w zimie bywa zwykle przepełnienie.

Jeszcze w r. 1816. uznał c. k. Rząd potrzebę wykończenia tego gmachu przez wybudowanie brakującego skrzydła prawego. Od tego czasu kilkakrotnie nakazywał magistratowi Lwowskiemu wykonanie tej roboty na koszt miasta i rzeczywiście Magistrat wystawił w r. 1849. i 1850. część południową tego skrzydła kosztem 14.974 złr 21 1/2 ct. m. k., odhudowy części jego północnej wymawiał się zaś ciągle brakiem funduszków i zakupił tylko pod nią dwie parcele gruntu za 1.668 złr. m. k.

Tymczasem najmowano domy na filie szpitalne i płacono z nich czynsz, który do roku zeszłego wynosił 6.400 złr. w. a. teraz zaś podniesiony został na 7.900 złr. rocznie, i który byłby wystarczył na płacenie procentów i na umorzenie kapitału gdyby na pokrycie kosztów budowy brakującego skrzydła zaciągnięta była pożyczka.

Koszt tej budowy obliczony teraz został na 60.855 złr. 65 ct.; mimo wysokości tej cyfry, należy jednak budowę wykonać, ażeby się obejść bez najmu domów na filie i uniknąć przepełnienia szpitalu, tak szkodliwego dla chorych.

Oprócz powyższych robót około gmachu szpitalnego, zachodzi jeszcze potrzeba wystawienia oddzielnej pralni, trupiarni i szopy.

Pralnia znajdująca się teraz w piwnicy pod gmachem szpitalnym jest zbyt szczupła, pranie jest więc bardzo utrudnione; należyte oddzielenie bielizny dla syfalitycznych przeznaczonych staje się prawie niemożliwym, zdrowie i życie przeciek jest na szwank narażone, wyciewy z pralni rozchodzące się zatrują powietrze w szpitalu, a para niszczy budynek.

Z tych powodów widzieliśmy się zniewoleni przygotować plan i kosztorys nowej pralni, według którego koszt na to potrzebny wyniesie oprócz wewnętrznego urządzenia 12 617 złr. 1 ct. w. a.

Dyrekcya szpitalna i lekarze upominają się o wystawienie nowej trupiarni, z powodu że teraźniejsza jest za mała i znajduje się za blisko szpitalu, do którego niezdrowe wyciewy z niej dochodzą.

Uznając słusność tych przedstawień, a nie mając koło szpitalu żadnego placu pod trupiarnię, udaliśmy się do Reprezentacyi miasta Lwowa z zapytaniem, czy zechce odstąpić szpitalowi plac w bliskości położony i czy nie będzie miała nic do zarzucenia przeciw wybudowaniu na nim trupiarni.

W razie wybudowania nowej trupiarni, której koszt nie został jeszcze obliczony, teraźniejsza mogłaby służyć na pomieszczenie służby szpitalnej, lub mogłaby przez przybudowanie być zamieniona na pralnię.

Przy szpitalu nie ma żadnej szopy na schowanie sikawki, na skład drzewa i na inne potrzeby niezbędnej. Szopę taką wypada koniecznie postawić ze względu na straty jakie fundusz szpitalny z powodu jej braku rok rocznie ponosi.

Nakoniec dno kanału odprowadzającego nieczystości wymaga nowego wybrukowania, gdyż jest pełne dziur zatrzymujących odchody, i przyczyniających się do zepsucia powietrza, a źle urządzone wychodki potrzebują z tegoż samego powodu, rekonstrukcyi.

C. k. Rząd, jak wyżej powiedziano, nakazywał miastu żeby budowę prawego skrzydła szpitalnego swoim kosztem wykonało, i Magistrat w zasadzie nie sprzeciwiał się temu; gdy jednak obecnie stosunek miasta do szpitalu nie jest ostatecznie uregulowany, gdy trzymanie się w obecnym wypadku dawnych rozporządzeń rządowych pociągnęłoby za sobą wielką zwłokę z powodu przewidzieć się dającego oporu reprezentacyi miejskiej, gdy inne budowy w dawniejszych latach kosztem funduszu szpitalnego wykonywano, gdy z drugiej strony wykonanie projektowanych robót za pomocą pożyczki na hypotekę gmachu szpitalnego zaciągniętej, przyszłemu stosunkowi szpitalu w niczem nie przesądza, sądzimy przeto iż należy obrać tę drogę jako najprostszą i najprędzej prowadzącą do celu, którego szybkie osiągnięcie jest niezbędną koniecznością.

Koszta wyliczonych robót obrachowane zostały jak następuje :

1. Pokrycie całego gmachu nowym dachem pod blachą	25.766 złr. 70 ct.
2. Podniesienie 2go piętra	22 416 „ 85 „
3. Wystawienie brakującego skrzydła	60 855 „ 65 „
4. Wystawienie pralni	12.617 „ 1 „

Oprócz tego potrzeba na restaurację murów, tudzież na wystawienie trupiarni z kuppem gruntu i szopy, nakoniec na poprawienie wychodków i kanału, około 25.500 złr.

Razem 147.156 złr. 41 ct.

Do tej przeto wysokości należałoby zaciągnąć pożyczkę, przyczem mogłoby być potrzebne spłacenie reszty na hipotece ciężącego długu około 27.000 złr. gdyby tego zażądał instytut, który pożyczki udzieli.

Pragnąc Wysokiej Izbie przedstawić warunki pod jakimi możnaby takową uzyskać, weszliśmy w porozumienie z różnemi bankami i kasami oszczędności, dotąd jednak nie możemy podać pewnego rezultatu i tyle tylko możemy powiedzieć, iż niewątpliwie można będzie przy gwarancyi kraju uzyskać pożyczkę sześcioprocentową, któraby się umarzała dodatkiem 1 lub 2% rocznie.

♦ Z powodów w tem sprawozdaniu przytoczonych prosimy aby Wysoka Izba raczyła nadać moc obowiązującą dołączonemu projektowi do uchwały.

We Lwowie dnia 25. Sierpnia 1871.

Leon książę Sapieha

Marszałek Wydziału krajowego.

Cezar Haller

Sprawozdawca.

Uchwała

z dnia

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy :

1. Do użycia kapitałów posiadanych przez Lwowskie zakłady położnic i obłąkanych na częściową spłatę resztującej należności z niespłaconej dotąd ceny kupna części gmachu szpitalnego we Lwowie na rzecz powyższych zakładów pochodzącej.
 2. do zaciągnięcia na hypotekę gmachu szpitalnego pod l. 349⁴/₄ we Lwowie położonego, w razie potrzeby za poręką kraju pożyczki umarzającej się, do wysokości 150.000 złr. w. a. i do użycia tej sumy:
 - a) na przybudowanie brakującej części prawego skrzydła Lwowskiego gmachu szpitalnego, na pokrycie całego gmachu nowym dachem i podniesienie 2. piętra, na budowę nowej pralni, trupiarni i szopy, tudzież na potrzebne większe reperacje w gmachu szpitalnym.
 - b) na spłaceniu funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego, reszty ceny kupna na gmachu szpitalnym ciężącej, jeżeli tego zajdzie potrzeba.
 3. do zakupienia lub zamienienia gruntów i placów potrzebnych tak pod wspomniane budowy jakoteż do zaokrąglenia całego obejścia szpitalnego.
 4. do przeprowadzenia niniejszej uchwały stosownie do §. 20. statutu krajowego.
-

